

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 126g/2017

privind excepția de neconstituționalitate a articolului 4 alin. (1) lit. p)
din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea
disciplinară a judecătorilor
(abaterile disciplinare comise de judecători)

CHIȘINĂU

17 octombrie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Victor POPA, *judecători*,
cu participarea dnei Ana Florean, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 26 septembrie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 17 octombrie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, ridicată de avocatul Alexandru Bot, în dosarul nr. 3d-13/2017, aflat pe rolul Curții Supreme de Justiție.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la 26 septembrie 2017 de către completul de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție (Iulia Sîrcu, Ion Druță, Dumitru Mardari, Luiza Gafton și Galina Stratulat), în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, precum și al Regulamentului privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 27 ianuarie 2017, Colegiul disciplinar de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii a examinat cauza disciplinară în privința judecătorului din cadrul Judecătoriei Drochia, Neli Podlisnic, și a constatat că aceasta a comis abaterea disciplinară prevăzută de art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, aplicându-i în consecință sancțiunea disciplinară – eliberarea din funcția de judecător (art. 6 alin. (1) lit. d) din Lege).

4. Hotărârea Colegiului disciplinar a fost contestată la Consiliul Superior al Magistraturii, care, la 30 mai 2017, a respins contestația și a menținut hotărârea Colegiului disciplinar.

5. La 6 iulie 2017, Neli Podlisnic a contestat la Curtea Supremă de Justiție hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii din 30 mai 2017, precum și hotărârea Colegiului disciplinar din 27 ianuarie 2017.

6. La 7 septembrie 2017, în cadrul ședinței de judecată, avocatul Alexandru Bot a înaintat un demers cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

7. Prin încheierea din 7 septembrie 2017, instanța de judecată a dispus ridicarea excepției de neconstituționalitate și transmiterea sesizării în adresa Curții Constituționale pentru soluționare.

B. Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr. 78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 116

Statutul judecătorilor

„(1) Judecătorii instanțelor judecătorești sunt independenți, imparțiali și inamovibili, potrivit legii.

[...]”

(6) Sancționarea judecătorilor se face în conformitate cu legea.”

9. Prevederile relevante ale Legii nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (M.O., 2014, nr. 238-246, art.557) sunt următoarele:

Articolul 4

Abaterile disciplinare

„(1) **Constituie abatere disciplinară:**

a) nerespectarea îndatoririi de a se abține atunci când judecătorul știe sau trebuia să știe că există una dintre circumstanțele prevăzute de lege pentru abținerea sa, precum și formularea de declarații repetate și nejustificate de abținere în aceeași cauză, care are ca efect tergiversarea examinării cauzei;

b) aplicarea în mod intenționat, cu rea-voință sau aplicarea repetată din neglijență gravă a legislației contrar practicii judiciare uniforme;

c) acțiunile judecătorului în procesul de înfăptuire a justiției care fac dovada incompetenței profesionale grave și evidente;

d) imixtiunea în activitatea de înfăptuire a justiției a altui judecător;

e) intervențiile ilegale sau exploatarea poziției de judecător în raport cu alte autorități, instituții sau funcționari fie pentru soluționarea unor cereri, pretinderea sau acceptarea rezolvării intereselor personale sau ale altor persoane, fie în scopul obținerii de foloase necuvenite;

f) nerespectarea secretului deliberării sau a confidențialității lucrărilor care au acest caracter, precum și a altor informații confidențiale de care a luat cunoștință în exercitarea funcției, în condițiile legii;

g) încălcarea, din motive imputabile judecătorului, a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, inclusiv a termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești și de transmitere a copiilor acestora participanților la proces;

h) absențele nemotivate de la serviciu, întârzierea ori plecarea fără motive obiective de la serviciu, dacă aceasta a afectat activitatea instanței;

i) încălcarea normelor imperative ale legislației în procesul de înfăptuire a justiției;

j) neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere, imputabilă judecătorului, a unei obligații de serviciu;

k) atitudinea nedemnă în procesul de înfăptuire a justiției față de colegi, avocați, experți, martori sau alte persoane;

l) încălcarea prevederilor referitoare la incompatibilitățile, interdicțiile și restricțiile de serviciu care îi privesc pe judecători;

m) comiterea unei fapte care întrunește elementele unei infracțiuni sau contravenții, dacă aceasta a adus atingere prestigiului justiției;

m1) nerespectarea prevederilor art.6 alin.(2) din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind evaluarea integrității instituționale;

n) obstrucționarea, prin orice mijloace, a activității inspectorilor-judecători;

o) utilizarea unor expresii inadecvate în cuprinsul hotărârilor judecătorești ori motivarea în mod vădit contrară raționamentului juridic, de natură să afecteze prestigiul justiției sau demnitatea funcției de judecător;

p) alte manifestări care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora.

(2) Constituie abatere disciplinară comisă de președinții și vicepreședinții instanțelor judecătorești neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare, din motive imputabile acestora, a atribuțiilor stabilite de articolul 161 din Legea nr.514-XIII din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească și dacă aceasta a afectat activitatea instanței.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul susține că textul de lege contestat operează cu noțiuni generice precum „alte manifestări”, care nu permit destinatarului (judecătorului) să deducă sau cel puțin să anticipeze

care acțiuni concrete sau determinabile îl fac vinovat de comiterea unei abateri disciplinare. Autorul susține că acest fapt denaturează principiul inamovibilității magistratului.

11. Autorul excepției de neconstituționalitate pretinde că prevederile contestate încălcă articolele 1 alin. (3), 23 alin. (2) și 116 alin. (1) și (6) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în speță a Legii nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, ține de competența Curții Constituționale.

14. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, fiind ridicată de către avocatul Alexandru Bot, în dosarul nr. 3d-13/2017, pendinte la Curtea Supremă de Justiție, este formulată de subiectul abilitat cu acest drept, în temeiul articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, astfel cum a fost interpretat prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

15. Curtea reiterează că prerogativa de a soluționa excepțiile de neconstituționalitate, cu care a fost investită prin articolul 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, presupune stabilirea corelației dintre normele legislative și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia și de pertinența prevederilor contestate pentru soluționarea litigiului principal în instanțele de judecată.

16. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie art. 4 alin. (1) lit. p) din Legea cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, potrivit căruia constituie abatere disciplinară *„alte manifestări care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora”*.

17. În speță, Curtea relevă că, deși autorul a invocat încălcarea articolelor 1 alin. (3), 23 alin. (2) și 116 alin. (1) și (6) din Constituție, în esență, critică lipsa de claritate și previzibilitate a prevederilor contestate, motivând că destinatarul legii nu poate determina faptele care angajează răspunderea sa disciplinară.

18. Urmând principiile Curții Europene de examinare a calității legii, în jurisprudența sa Curtea a reținut că o lege (prevedere legală) trebuie să fie suficient de accesibilă, clară și previzibilă. O normă este clară, accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-o normă (cauza *Silver s.a. v. Regatul Unit*, hotărârea din 25 martie 1983).

19. Curtea menționează că norma contestată se aplică în caz de comitere a unei abateri disciplinare de către judecători, care, prin definiție, dețin o pregătire și o cultură juridică specială. În acest sens, Curtea Europeană a subliniat că, în cazul profesioniștilor, aceștia sunt obligați să dea dovadă de o

mare prudență în exercitarea profesiei lor, motiv pentru care se așteaptă din partea lor să acorde o atenție specială evaluării riscurilor pe care această activitate le prezintă (*Cantoni v. Franța* [MC], hotărârea din 11 noiembrie 1996, §35; *Sud Fondi Srl și alții v. Italia*, hotărârea din 20 ianuarie 2009, §109). Deci, în virtutea statutului lor, persoanele în cauză ar putea să estimeze care acțiuni ar putea fi calificate ca factori de risc pentru prejudicierea sistemului judiciar în ansamblu, precum și a valorilor sociale și morale ale unei astfel de profesii.

20. Curtea observă că prevederile contestate stabilesc drept abatere disciplinară manifestările judecătorilor care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora.

21. Curtea reține că, în conformitate cu art. 15 lit. d) din Legea nr. 544-XIII din 20 iulie 1995 cu privire la statutul judecătorului, judecătorii sunt obligați să se abțină de la fapte care dăunează intereselor serviciului și prestigiului justiției, care compromit cinstea și demnitatea de judecător sau provoacă îndoieli față de obiectivitatea lor.

22. Curtea constată că obligația judecătorului de a se abține de la acțiuni care ar aduce atingere onoarei și prestigiului profesiei este statuată și de standardele internaționale în domeniul eticii și deontologiei judecătorilor.

23. Astfel, potrivit pct.2.2 din Declarația privind etica judiciară de la Londra (2010), adoptată de Rețeaua Europeană a Consiliilor Judiciare: „Onoarea profesională implică faptul ca judecătorul să se asigure că, prin practica profesională și prin persoana sa, nu pune în pericol imaginea publică a judecătorului, a instanței sau a sistemului de justiție”.

24. De asemenea, în partea ce ține de probitatea profesională, pct. 2.1 din Declarația menționată *supra* statuează că probitatea impune judecătorului să se abțină de la orice comportament lipsit de tact și delicatețe, și nu doar de la cel care este contrar legii.

25. În aceeași ordine de idei și Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară, stabilesc că integritatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare. Judecătorul trebuie să se asigure că în ochii unui observator rezonabil conduita sa este ireproșabilă. Atitudinea și conduita unui judecător trebuie să reafirme încrederea publicului în integritatea corpului judiciar.

26. Ținând cont de cele menționate, Curtea reține că judecătorul este obligat să se abțină de la orice acte sau fapte de natură să compromită demnitatea sa în funcție și în societate.

27. Prin urmare, Curtea subliniază că acțiunile judecătorului care „*aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, comise în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în afara acestora*” și care, potrivit art.4 alin. (1) lit. p) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014, constituie ca teme de atragere la răspundere disciplinară urmează a fi examinate, în fiecare caz particular, prin raportare la prevederile legale naționale și la standardele internaționale în domeniu, care instituie principii și reguli ce determină comportamentul judecătorului.

28. Având în vedere cele menționate, Curtea reține că sesizarea este nefondată și nu întrunește condițiile de admisibilitate pentru exercitarea controlului constituționalității.

Din aceste motive, în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 4 alineatul (1) litera p) din Legea nr. 178 din 25 iulie 2014 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, ridicată de avocatul Alexandru Bot, în dosarul nr. 3d-13/2017, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

*Chișinău, 17 octombrie 2017
DCC nr. 99
Dosarul nr. 126g/2017*